



ע"פ 21272/04/15 - ח' ג', מ' ג' נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

ע"פ 21272-04-15

לפני כבוד השופט רפי כרמל, אב"ד
כבוד השופט כרמי מוסק
כבוד השופטת שירלי רנר

המערערים

1. ח' ג'

2. מ' ג'

שניהם ע"י ב"כ עו"ד רמי עותמאן

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

בנוגע עם המערער 2

1. ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' הש' ירון מינטקביץ), בת.פ. 27377-05-14, הכרעת הדין מיום 20.1.15 וגזר הדין מיום 12.3.15.

2. המערערים, אחים, ילידי שנת 1986 ו- 1979 (בהתאמה), רווקים, מתגוררים בשכונת ב*****.

המערערים הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). בנוסף, מערער 2 הורשע בעבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק; איומים (שתי עבירות), לפי סעיף 192 לחוק; והטרדה באמצעות מתקן בזק, לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982.

הערעור הופנה כלפי הרשעתם, ולחלופין, כלפי חומרת העונש. עניינו של המערער 1 הסתיים לאחר שהמערער חזר בו מערעורו לעניין הכרעת הדין וניתן בעניינו פסק דין ביום 16/9/15.



כתב האישום

4. על פי כתב האישום, ביום 13.4.14, בשעות הערב הסיע י' פ' את המתלוננת ושני ילדיה מ**** לבית ההורים ב****. המתלוננת הינה אחות המערערים ומתגוררת, ביחד עם בעלה, י' ע' וילדיה, ב****. י' הוא הגרוש של ה' ע', אחותם של המערערים והמתלוננת. בהגיעה לבית ההורים ב****, מערער 1 צעק עליה על שנסעה ברכב עם גבר זר, דבר שאינו ראוי בעיניו. המתלוננת השיבה כי בעלה נתן הסכמתו ואינה מוצאת פסול בדבר. מערער 1 רדף אחרי המתלוננת בבית, משך בשערותיה והכה אותה בראשה ובפניה עד אשר נפלה ארצה והתעלפה. המתלוננת התעוררה וניסתה למלט עצמה מהמערערים, במטבח השיגה המערערים, הכו אותה ובעטו בה וכאשר נפלה דרכו עליה עד שהתעלפה בשנית. ה', אחות המערערים, ניסתה להגן על המתלוננת אך מערער 2 דחף והכה אותה ואיים עליה ועל המתלוננת שאם יזמינו משטרה הוא ירצח אותן. ע' ג', אחיהם הגדול, הגיע והחל לצעוק על המערערים ובתגובה מערער 2 נגח בראשו והכה אותו באגרוף. אחות אחרת של המערערים, ה', נפגעה בראשה, ניסתה להתקשר למשטרה אך אחד מהמערערים נטל מידה את מכשיר הטלפון והוציא ממנו את הסוללה. בהמשך, הכניסו המערערים את המתלוננת וה' לאחד החדרים על מנת למנוע יציאתן מהבית והבאת המתלוננת לטיפול רפואי. המשטרה הגיעה אל פאתי הבית והמערערים נמלטו מהמקום. המתלוננת הובהלה באמבולנס לבית החולים. כתוצאה ממעשי המערערים, נגרמו למתלוננת שטפי דם בארובת עין שמאל, דימום בעין שמאל, חתך במצח ומספר חבלות בגב' בצוואר וברגל.

שעה שהמתלוננת וי' שהו בבית החולים, התקשר מערער 2 לי', בשעה 3:00, ואיים על חייו. כן התקשר אליו פעם נוספת בשעה 4:30 והשניים גדפו זה את זה. בשעה 5:00 שוב התקשר מערער 2 אל י' ואיים שיהרוג אותו אם מערער 1 ייעצר.

בית משפט קמא זיכה את מערער 2 מתקיפתו של ע' ע', אחיהם הגדול של המערערים והמתלוננת.

ההליך בבית משפט קמא

5. בית משפט קמא קבע כי המערערים ביצעו את המיוחס להם למעט תקיפתו של האח הגדול, ע'. לפיכך זוכה מערער 2 מתקיפתו של ע' והמערערים הורשעו ביתר העבירות המיוחסות להם.

במהלך שמיעת הראיות הוברר כי המשפחה מחזיקה בשני בתים, האחד בשכונת **** והשני בשכונת **** בו מתגוררים ההורים. המתלוננת הגיעה תחילה לבית בשכונת **** והוכרחה על ידי מערער 2 לסור עמו



לבית ההורים בשכונת ***** לאחר שמשך בחולצתה ואיים עליה.

בית משפט קמא התרשם כי המתלוננת העידה עדות אמת שניתן לסמוך על עדותה, גם לו הייתה עדות יחידה. גרסתה נתמכה בעדויותיהן של ה' וה' ומצאה חיזוק בתיעוד הרפואי. נקבע, כי ה' עשתה מאמץ לדייק בעדותה והותירה רושם מהימן מאוד, עדותה לא נסתרה, לא נתגלו בה בקיעים וניתן לה מלוא המשקל. ה' נמלטה בעדותה אל מחוזות השכחה ובית המשפט קיבל את אמרתה במשטרה, אמרה ברורה וקוהרנטית, ונתן לה את מלוא המשקל. עדותו של י' נמצאה ברורה וקוהרנטית וניתן בה אמון מלא. עדותו של ג', בן 14, אחיין של המערערים, אשר נכח באירוע, נמצאה תומכת בעדות המתלוננת, על אף שנמצאו בה חולשות וקשיים הנובעים, לפי התרשמות בית המשפט, מיכולותיו של עד זה. עדותה של נ' ע', אף היא נכחה באירוע, לא הותירה רושם מהימן ולא ניתן לה משקל. ע' ע', האח הגדול, הכחיש בעדותו את גרסת המתלוננת וה' לפיה הוכה באירוע על ידי מערער 2, אך בית המשפט לא מצא כי יש בעדותו לפגוע במהימנות. בית משפט קמא בחן את התיעוד הרפואי וקבע כי יש בו לחזק את גרסת המתלוננת והוא אינו מתיישב עם גרסת המערערים. באשר לעדותו של מערער 1, נקבע כי התאפיינה בחוסר הגיון בסיסי, נפלו בדבריו סתירות עובדתיות, ודבריו אינם מתיישבים עם חומר הראיות בתיק למעט עדותו של מערער 2. עדותו של המערער 2 אף היא הותירה רושם בלתי אמין. בית משפט קבע כי בעדויות המערערים עברה כחוט השני תפיסה אדנותית על נשות המשפחה, הן כפופות למרותם וברצונם יפעילו את כוח הזרוע. בית משפט קמא דחה את גרסתם לפיה המתלוננת ביקשה לפגוע בעצמה באמצעות סכין והם רק חילצו הסכין מידה. נקבע, גם בהנחה שאחזה המתלוננת בסכין, כי הנאשמים הכו את המתלוננת שלא על מנת לחלץ הסכין מידה כי אם להענישה על מעשיה.

בסופו של דבר, בית משפט קמא קבע כי מחומר הראיות עולה תמונה חד משמעית כי עיקר האירועים באישום הראשון התרחש כפי שתוארו על ידי המתלוננת, ה' וה'. יחד עם זאת, לאור עדותו של ע' אשר הכחיש תקיפתו, לא הוכחה תקיפתו מעבר לספק סביר, ויש לזכות את מערער 2 מתקיפתו. המערערים הורשעו בתקיפה הגורמת חבלה של ממש בשל תקיפת המתלוננת, ומערער 2 הורשע בעבירה של תקיפה סתם בשל תקיפת ה' ועבירה של איומים בשל האיומים שהשמיע על חיי ה' והמתלוננת. כמו כן, נקבע כי עולה תמונה חד משמעית כי האירועים באישום השני התרחשו כפי שתוארו על ידי י'. אשר על כן, הורשע מערער 2 בעבירות המיוחסות לו.

6. בגזר הדין ציין בית משפט קמא כי חומרת מעשי המערערים ברורה. חבלותיה של המתלוננת ממשיות וקשות, כפי שעולה מהתמונות ומהתיעוד הרפואי. מעשי הנאשמים התאפיינו באלימות ותכליתם לכפות על המתלוננת ציות לנורמות התנהגות על רקע "כבוד המשפחה". צוין כי בית המשפט העליון עמד על הצורך לנקוט בענישה מחמירה



ומרתיעה בעבירות אלימות בתוך המשפחה על רקע כבוד המשפחה. חלקם של המערערים באירוע נשוא האישום הראשון שונה אך אינו נבדל בחומרתו. לאור זאת, נקבע מתחם עונש אחד לשני המערערים הנע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר בפועל ופיצוי למתלוננת. באישום השני, נראתה חומרה בכך שהאיום על חיי המתלונן בוצע בעוד המתלוננת, רעייתו, מאושפזת בבית החולים לאחר שהותקפה בידי המערערים. בנסיבות אלו נקבע מתחם הנע בין מאסר מותנה וקנס, ועד 5 חודשי מאסר בפועל. לחובת מערער 1 חמש הרשעות בעבירות אלימות, רכוש וסמים. מצבו הבריאותי אינו שפיר והוא סובל מבעיית לחץ דם. לחובת מערער 2 הרשעות רבות בעבירות אלימות, רכוש וסמים, בגין ריצה בעבר עונשי מאסר לתקופות שונות ולחובתו שני מאסרים ברי הפעלה בתיק זה. בית משפט קמא הגיע לכלל מסקנה כי מערער 2 הינו עבריין מועד שהפך פגיעה בגופם, כבודם ורכושם של בני האדם כאורח חיים. בית משפט קמא נתן דעתו לבקשת המתלוננת לנהוג במערערים במידת הרחמים.

על מערער 1 הושת עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך של 10,000 ש"ח. הדיון בערעורו, כאמור, הסתיים.

על מערער 2 הושת, במצטבר, עונש של 34 חודשי מאסר בפועל- מתוכם 28 חודשי מאסר בפועל בגין תיק זה, הופעל מאסר מותנה של 4 חודשים אשר הוטל עליו בת"פ 17369-10-10 ומאסר מותנה של 6 חודשים אשר הוטל עליו בת"פ 39121-01-11. המאסרים המותנים הופעלו בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש המאסר בתיק זה. כמו כן נגזר עליו מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך של 10,000 ש"ח.

הערעור

7. ליבת **הערעור על הכרעת הדין** בטענה כי לא הוכחה מעבר לספק סביר התשתית העובדתית להרשעתו של המערער בעבירות תקיפה ואיומים. נטען כי עדותה של עדת התביעה, נ' ע', דודתם של המערערים ועדות עדי ההגנה, מעלה תמונה עובדתית ברורה לפי המתלוננת אחזה בסכין ואיימה לפגוע בעצמה. על כן הוצרך מערער 1 להתערב באירוע. מערער 2 לא הכה את המתלוננת ויש לנקותו מחשד לאחר שמערער 1 הודה בהכאתה לצורך נטילת הסכין מידיה. כל חטאו של מערער 2 בנוכחותו במקום והוא הופלל בידי י' על רקע סכסוכים קודמים בין השניים. עדותה של הדודה, נ' ע', מוכיחה גרסתו. בד בבד, הרשעת המערער יסודה בראיות נסיבתיות שאין בהן להוליך למסקנה אחת ברורה, לאור הסתירות והבקיעים שנתגלו בעדויות עדי התביעה באופן שאינו ניתן ליישוב. אשר על כן, נטען כי יש לזכות את המערער מחמת הספק.



ב"כ המערער ציין עוד, במהלך הדיון, את הקושי שהתגלה גם בבית משפט קמא לעניין העדויות שנשמעו לפניו. נטען כי כיום גם המתלוננת נזכרת שיש בעיה, בנה צדק והיא טעתה. לא הוכחש שהמתלוננת הוכתה באירוע. כיום המערער 1, שסיים לרצות עונשו, טוען כי הוא זה שתקף וחיבים להתייחס לנקודה זו. המערער 2 לא היה בחלקו הראשון של האירוע ועל כך אין מחלוקת. הצטברות פרטים אלה מוליכה למסקנה שהוא הגיע לאירוע השני ולאור דבריו של המערער 1, יש בכך לשנות מחלקו של המערער 2 באירוע, ובכל מקרה אין להטיל עליו עונש כפול מאשר נגזר על מערער 1. בכל מקרה, היה מקום לזכותו מעבירת האיומים שכן המתלונן אישר שקילל את המערער. וכן, אחת העדות, דודה שהיא ניטרלית, מסרה גרסה שמתיישבת עם גרסת המערער 2, ובית משפט קמא התעלם מכך והסתמך על ראיות אחרות, כאשר לדעת הסנגור, שתיים מהעדויות פגומות והתיק הפך להיות תיק נסיבתי.

8. הערעור על חומרת העונש מורכב משני נדבכים: סטייה מרף הענישה המקובל והתעלמות מנסיבות אישיות מקלות. בנדבך הראשון- נטען לפסיקה ענפה בערכאות השונות המעמידה עונשים פחותים מהעונשים אשר הוטלו על המערער במקרה דנא, גם בעבירות העולות בחומרתן וכמותן. הנדבך השני- נטען כי בית משפט קמא התעלם כליל מנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער. מערער 2, הצטרף רק לקראת סוף האירוע וחלקו פחות מחלקו של המערער 1. כמו כן, יש להתחשב בעובדה כי עצם קרות האירוע, השלכותיו וההליך הפלילי היוו עבור המערער גורם מרתיע. מה גם, שהמתלוננת ביקשה לחוס על המערער בגזירת עונשו ומחלה על מעשיו.

לעניין העונש: נטען כי חלקו של המערער 2 קטן מחלקו של המערער 1, אך עונשו חמור באופן משמעותי, וזאת מבלי לנמק מדוע הוטל עליו עונש כה חמור, אף שחלקו קטן יותר. בית משפט קמא העניש את המערער 2 על סמך עברו. נטען כי העונש ההולם למערער 2 אמור להיות קל מהעונש שהוטל על המערער 1.

מנגד, ב"כ המשיבה הפנה לרישום הפלילי של המערער 2 וטען כי יש לדחות את הערעור על שני חלקיו. הכרעת הדין נסמכה על כלל הראיות בתיק לאחר שנשקלו ונבחנו וגזר הדין ערך שקלול ראוי של הטיעונים הדרושים לעניין. נטען עוד כי עונשו של המערער 1 הוקל בשל מצבו הרפואי הקשה ולפנים משורת הדין, חלקו של המערער 1 אינו חמור יותר, וקיים אף בעניינו של המערער 2 האישום השני, בעניין האיומים. על-כן, בדין נקבע כי חלקם של המערערים, ביחס לאירוע הראשון, הנו שווה. כן לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי החמור של המערער 2.

דין והכרעה

9. לאחר שעיינו בפסק דינו של בית המשפט קמא ובחומר הראיות בתיק, ושמענו את טענות הצדדים, מצאנו לדחות את הערעור על שני חלקיו.



הערעור על הכרעת הדין

10. הכלל הוא כי ערכאת הערעור לא תטה להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על ידי בית משפט קמא (ראה ע"פ 6577/10 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 28.11.13) וההפניות בו). מטעמים אלו, תהא ערכאת הערעור נכונה להתערב בקביעות עובדה וממצאי מהימנות של בית משפט קמא, רק בנסיבות בהן אין רבותא להתרשמות הישירה מהעדים או במקרים חריגים של טעות מהותית בהערכת מהימנות של העדויות (ראה ע"פ 2439/10 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.6.12)). אין זה המקרה שלפנינו. הכרעת הדין יסודה בקביעת מהימנותם של העדים. בענייננו, התשתית הראייתית לאירוע התקיפה נשוא האישום הראשון מורכבת מעדויות המעורבים בתיק ובני משפחה נוספים שנכחו בבית והיו עדים למתרחש, כן מתיעוד מצבה הרפואי של המתלוננת אשר נזקקה לקבלת טיפול רפואי מיד בתום האירוע. באירוע האיומים נשוא האישום השני, חומר הראיות מתמצה בעדות המתלונן. לא מצאנו מקום להתערב בהתרשמות בית משפט קמא מהעדים שהעידו לפניו. נ' מסרה בבית המשפט עדות מאומצת לטובת המערער עד כדי כך שגרסתה העמידה את המערער באור יקרות, הרבה מעבר לגרסת המערער, ובאופן שלא עלה בקנה אחד עם הודעתה במשטרה. עדותה "עשתה רושם רחוק מאוד מלשכנע", כדברי בית משפט קמא (עמ' 12 להכרעת הדין), ולא בכדי מצא בית המשפט להעדיף אמרתה במשטרה על פני עדותה. המערער מבקש לבנות על עדותה את הגרסה לפיה האירוע נסב סביב איומה של המתלוננת לאבד עצמה לדעת באמצעות סכין. דא עקא, עדותה לא הותירה רושם מהימן על הערכאה הדיונית. המערער אף הוא לא זכה לאמונו של בית משפט קמא. מאידך גיסא- התרשמותו של בית משפט קמא מהמתלוננת הייתה משמעותית, ובלשונו: **"על פי התרשמותי הישירה, אני קובע ללא היסוס כי המתלוננת העידה עדות אמת וכי ניתן לסמוך על עדותה ממצאים ברמת הוודאות הנדרשת, גם לו היה מדובר בעדות יחידה (ואין זה מצב הדברים)"** (עמ' 9 להכרעת הדין). בית משפט קמא מצא תמיכה חזקה לעדות המתלוננת בעדויותיהן של ה' וה' ובתיעוד הרפואי. ה' הותירה אף היא רושם מהימן על בית המשפט וניכר מאמצה לדייק בעדותה ולא להוסיף או לכחד דבר. ה', לעומתה, בחרה בבית המשפט להימנע מלנקוט עמדה, כשמחד עומדים אחותה ובעלה ומהעבר השני עומדים שני אחיה. בית המשפט התרשם מהפחד שאחז בה בסיטואציה הקשה והטעונה אליה נקלעה ועל כן קיבל את אמרתה במשטרה, אמרה המבססת את גרסת המתלוננת. התיעוד הרפואי מלמד על פציעות קשות שאינן מתיישבות עם גרסת המערער אלא מוכיחות את גרסת המתלוננת. התיעוד הרפואי מעצם טבעו בעל משקל מכריע וכל שכן בענייננו. בנסיבות אלו, מצאנו שאין עילה להתערב בקביעות המהימנות של בית משפט קמא ובממצאי העובדה שנקבעו ועומדים על תילם.

לעניין האישום השני- קיומן של שיחות בין מערער 2 למתלונן- י' אינו שנוי במחלוקת. השאלה האם השמיע מערער 2 איומים. בית משפט קמא קבע כי עדותו של י' עשתה רושם מהימן וניתן לקבוע ממצאים ברורים על פי דבריו. מאידך,



עדויות של מערער 2 הותרה רשום בלתי אמין.

11. במכלול הדברים, מצאנו שאין עילה להתערב בהכרעת הדין ויש להעמידה על מכונה.

הערעור על גזר הדין

12. בית משפט קמא שקל את כל השיקולים לחומרה ולקולה תוך התייחסות לחלקו של כל אחד מהמערערים באירועים ונסיבותיו האישיות. אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בגזר הדין אלא במקרים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה או של טעות מהותית (ראה למשל: ע"פ 5638/13 **עזאת אלזידאה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.12.13); ע"פ 5974/13 **מחמד עודה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.1.14)). העונש אשר הושת על המערער מגלם ומאזן כראוי את חומרת מעשיו, תוצאתם וחלקו באירועים, בצד גילו ונסיבותיו האישיות. מערער 2 הביא את המתלוננת לזירת האירוע, תקף את ה' ואיים על המתלוננת וה' ובנוסף איים על חייו של י'. במכלול הנסיבות, לא מצאנו עילה להתערב בגזר הדין.

ניתן היום, י"ח טבת תשע"ו, 30 דצמבר 2015, במעמד ב"כ המערערים, המערערים וב"כ המשיבה.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד